

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.315/2021/10.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Babiczky Andrea Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Babiczky Andrea ügyvéd) által képviselt **felperes** (felperes címe) felperesnek – a dr. Fülöp Gabriella kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (alperes címe.) alperes ellen kártérítési határozat hatályon kívül helyezése tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 1.M.70.400/2021/10. számú ítéletével szemben az alperes által 11. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú perköltségét 50.000 (ötvenezer) forint + áfa összegben, az alperes másodfokú perköltségét 50.000 (ötvenezer) forintban, a fellebbezési eljárás illetékét 15.228 (tizenötezer-kétszázhuszonnyolc) forintban állapítja meg.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. október 22. napján hozott 1.M.70.400/2021/10. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 2021. március 30-i keltezésű hat.száma. számú kártérítési határozata jogellenes.

[2] Az elsőfokú bíróság a tényállás részeként megállapította, hogy a felperes igazságügyi szakértőként igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban áll az alperessel. A Kerületi Bíróságon folyó 7.P.XXI.21.172/2017. számú perben az alperes, mint szakértői intézet kirendelésére került sor, mely során a felperes készítette el a szakvéleményt szakvélemény száma számon. A perben eljáró elsőfokú bíróság a 2020. február 18-án előterjesztett

szakvélemény alapján a díjjegyzékben felszámított 428.200 forint + áfa összeg helyett a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 185. § (2) bekezdésére hivatkozva az alperesi intézet szakértői munkadíját 60 %-kal csökkentette a 60 napos késedelemre tekintettel. Ez alapján a díjjegyzékben feltüntetett összeg helyett az alperes szakértői munkadíja 294.725 forint +áfa összegű lett.

[3] Az alperes a végzéssel szemben fellebbezést terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. november 6-án kelt 61.Pkf.633.351/2020/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A jogerős határozat 2020. december 8. napján lett kézbesítve az alperes részére.

[4] Az alperes 2021. március 3-án a határozat száma. számú határozatával kártérítési eljárást rendelt el a felperessel szemben, a másodfokú határozatban jogerősen megállapított szakértői díj csökkentésre tekintettel. A határozat indokolása szerint a felperes a szakértői véleményét késedelmesen terjesztette elő, vélelmezhetően a szolgáltatási viszonyából eredő kötelezettségei vétkes megszegésével és ezzel kárt okozott az alperesnek.

[5] A kártérítési eljárásban a felperes a 2021. március 11. napjára kitűzött meghallgatáson nem jelent meg, ezután a felek között levelezés zajlott a kártérítési eljárás tárgyává tett ügy beazonosításáról. A felperes a 2021. március 18-ára, illetve 23-ára kitűzött meghallgatásokon sem jelent meg, emiatt iratismertetésre sem került sor. A Kártérítési Tanács a 2021. március 26. napján tartott ülésen hozott döntést a kártérítési felelősség tárgyában, megállapítva, hogy a felperes mulasztást követett el, egyben javasolták a díjcsökkentésnek megfelelő összeg megfizetésére történő kötelezését. A Kártérítési Tanács 2021. március 30-án foglalta írásba a kártérítés megfizetésére vonatkozó határozatát hat.száma. számon. A határozat indokolása szerint a felperes a szakértői késedelemmel okozott kárt az alperesnek, mivel emiatt csökkentett szakértői munkadíj lett számára kifizetve. A kár összege 190.350 forint, ami megegyezik a szakértői díj csökkentésének mértékével. Az alperes a kártérítési határozatát az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iasz.) 77. § (1) bekezdésére, illetve a Alperes1 alkalmazottai által a munkáltató vagyonában okozott, továbbá a leltárfelelőséggel kapcsolatos károk, valamint az igazságügyi szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségek vétkes megszegése miatt kiszabott bírságok megtérítésének szabályairól szóló 17/2018. (IX. 12.) alperes1 Főigazgatói Intézkedés (a továbbiakban: Kártérítési Szabályzat) 50. és 51. pontjaiban foglaltakra alapította.

[6] Az elsőfokú bíróság alaposnak találta a felperes keresetét, melyben részben elkésettiségre hivatkozással állította a kártérítési határozat jogellenességét. Kifejtette, elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy az Iasz. 82. § (1) bekezdésében meghatározott 60 napos határidő, mely időponttól kellett számítani.

[7] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szakértői díj csökkentésére vonatkozó másodfokú jogerős határozat meghozatalának időpontja semmiképp nem vehető figyelembe a kártérítési igény érvényesítése szempontjából, mivel ez nem azonos az alperes kárról történő tudomásszerzésének időpontjával. Az alperes a kárról csak később, a Fővárosi Törvényszék jogerős határozatának kézbesítésekor, azaz 2020. december 8-án szerzett tudomást. A kézbesítés időpontját a felek egyezően adták elő a perben, ezt alátámasztották a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok is.

[8] Az elsőfokú bíróság az igényérvényesítés szempontjából a szakértői díj csökkentésére vonatkozó jogerős másodfokú bírósági határozat alperessel történő közlésének időpontját tekintette relevánsnak, szemben a csökkentett összegű szakértői díj megfizetésének időpontjával. Az Iasz. 82. § (1) bekezdése ugyanis egyértelműen azt tartalmazza, hogy nem a kár bekövetkezésének, hanem a munkáltató kárról történő tudomásszerzésének van jelentősége. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezzel összhangban lett megfogalmazva az alperes Kártérítési Szabályzatának 51. pontja is, mivel az a kártérítési felelősségről a díjcsökkentés jogerős megállapításával és nem a csökkentett díj megfizetésének napjával kapcsolatosan rendelkezik. Az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt is, hogy a jelen perben vitatott kártérítési határozat is azt tartalmazta, a Fővárosi Törvényszék jogerős díjcsökkentő határozata okán keletkezett az alperes kára. Tekintettel arra, hogy a csökkentett összegű szakértői díj kifizetéséhez szükséges volt az alperes részéről ezzel egyező összegű számla kibocsátása, ebből is az következett, hogy az alperes a számlázáskor, vagyis már a kifizetést megelőzően tudomással rendelkezett a kára összegéről. Ezért alappal nem hivatkozhatott arra, hogy a kár pontos összege csak később realizálódott számára.

[9] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a kártérítési igény érvényesítésére nyitva álló 60 napos határidőt követően került sor a kártérítési határozat meghozatalára, azt ugyanis az alperes 2020. december 8-hoz képest 2021. március 26-án hozta meg, majd 2021. március 30-án foglalta írásba. Az elkészttség önmagában a kártérítési határozat jogellenességét eredményezte, ezért az elsőfokú bíróság nem találta indokoltnak a határozat érdemi vizsgálatát és a kereseti kérelemnek megfelelően állapította meg annak jogellenességét.

Az alperes fellebbezése

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a keresetet elutasító érdemi döntés meghozatalát kérte. Amennyiben erre a másodfokú bíróság nem lát lehetőséget, abban az esetben kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását a Pp. 381. §-ára, 383. §-ára és 384. §-ára hivatkozva. A felülbírálati jogkör tekintetében a Pp. 369. §-ra hivatkozott. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 183. § (1) bekezdése és 214. §-a megsértésével járt el, megszegte a tényállás megállapításával és a bizonyítással kapcsolatos kötelezettségét, illetve téves jogi következtetésekre jutott a kártérítési határozat elkészttségével kapcsolatban, továbbá

hiányosan folytatta le a bizonyítást, illetve nem állapított meg tényeket a kártérítési határozat érdemét illetően.

[11] Az Iasz. 82. § (1) bekezdését tévesen értelmezte, mert az nem kizárólag a munkáltató kárról történő tudomásszerzésére vonatkozik, hanem a kár bekövetkezésére is. A kárigény érvényesítése során a munkáltató csak abban az esetben tudja a kárigényét bizonyítani, amennyiben a kár már bekövetkezett, tehát megállapítható annak pontos összege. Ez az értelmezés áll összhangban az Iasz. 77. § (2) bekezdésében foglaltakkal, ami a munkavállaló károkozásával összefüggő bizonyítási szabályokat rögzíti. E szerint a munkáltató nemcsak a vétkesség az okozati összefüggés, hanem a kár pontos összege mértékének bizonyítására is köteles, erre pedig csak abban az esetben van módja, amennyiben a kár már bekövetkezett.

[12] Ebből következően az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a konkrét kárát bizonyítsa addig, ameddig a csökkentett összegű szakértői díj meg nem érkezett a számlájára, ennek időpontja pedig 2021. január 25. napja volt. Ezért a kártérítési igény érvényesítése szempontjából nem a díjcsökkentésre vonatkozó jogerős másodfokú határozat közlésének volt jelentősége, hanem annak az időpontnak, amikor a csökkentett összegű szakértői díj az alperes számlájára megérkezett, a vagyonában a csökkenés bekövetkezett és annak pontos összege is megállapítható volt.

[13] Mindezek alapján a Kártérítési Tanács 2021. március 26-án határidőben hozta meg a döntését és azt a kialakult gyakorlat szerint jogszerűen foglalta írásba 2021. március 30-án. A kézbesítésre is jogszerűen került sor.

[14] A szakértői díj megfizetésének az időpontja amiatt is meghatározó, mert a polgári és büntető peres eljárások során az igazságügyi szakértői díjra vonatkozóan a bíróságok ún. pervezető végzéseket hoznak, ami nem ügydöntő határozat. Adott esetben a jogerős határozat és a csökkentett szakértői díj megfizetése között akár hosszabb időtartam is eltelik. Ez alatt az időtartam alatt a konkrét kár, vagyis a hátrány nem következik be, ilyenkor az alperes nincs abban a helyzetben, hogy bizonyítani tudja a kárát. Jelen esetben a csökkentett összegű szakértői díj kifizetésére 2021. január 25-én került sor, 48 nappal a Fővárosi Törvényszék jogerős határozatának közlését követően. Ebben a 48 napos időszakban az alperesnél a kár még nem következett be, ezért az nem volt bizonyítható. Az elsőfokú bíróság értelmezéséből az következik, előállhat olyan helyzet, hogy alig néhány napja marad a munkáltatónak a jogszerű kártérítési eljárás lefolytatására és a döntés meghozatalára. Jelen ügyben az alperes ezen értelmezés szerint csupán 12 napja állt volna rendelkezésére. Ez azonban nyilvánvalóan nem állhatott összhangban a jogalkotó szándékával.

[15] Az elsőfokú bíróság alaptalanul hivatkozott a Kártérítési Szabályzat 51. pontjára, mivel az nem a kártérítési eljárás megindításával kapcsolatos kérdéseket

szabályozza. Erre vonatkozóan a szabályzat 16. pontja tartalmaz az Iasz. 82. § (1) bekezdésével teljesen megegyező rendelkezéseket.

[16] Határidőben bocsátotta ki a kártérítési határozatát, ami érdemben is megalapozott, okszerű és világos volt. Mindezekre tekintettel a kereset elutasításának volt helye. A felperes a szolgálati jogviszonyából eredő kötelezettsége vétkes megszegésével a szakértői vélemény késedelmes előterjesztésével kárt okozott az alperes részére és ezért helytállni köteles. A felperes a kártérítési eljárást folyamatosan igyekezett meghiúsítani, nem volt együttműködő, az eljárási cselekményeken nem vett részt és írásban sem tett érdemi nyilatkozatot. Mindezzel önként mondott le a védekezés lehetőségéről.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[17] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását. Kifejtette, az elsőfokú bíróság a jogszabály és a peradatok helytálló értékelésével állapította meg, hogy az alperes elkésztően hozta meg a kártérítési határozatot. A kártérítési igény érvényesítése szempontjából az Iasz. 82. § (1) bekezdése alapján a 2020. december 8-i időpontot, vagyis a jogerős határozat alperessel történő közlésének időpontját kellett figyelembe venni. Nem a kár bekövetkezésének volt tehát jelentősége, hanem annak, hogy maga a kár mikor jutott az alperes tudomására. Ezzel egyező rendelkezést tartalmaz a Kártérítési Szabályzat 16. pontja is. Az alperes maga is úgy nyilatkozott az elsőfokú eljárás során, hogy a szakértői díj csökkentéséről a jogerős határozatból szerzett tudomást. Ebből az következett, hogy az alperes is relevánsnak tekintette ezt az időpontot.

[18] A felperes kifejtette továbbá, hogy az alperes a fellebbezésében nem adott elő olyan indokot, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozhatja, figyelemmel a Pp. 379. § és 380. §-aira és ezzel kapcsolatban konkrét kérelmet sem terjesztett elő.

[19] Az elsőfokú bíróság eljárása megfelelt a Pp. 183. §-ának és 214. §-ának. Az alperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében az Iasz 77. § (2) bekezdésére, mivel ez a kártérítési felelősség egyes elemeinek bizonyítására vonatkozó szabályokat tartalmazza és nem azonosítható a kárról való tudomásszerzés fogalmával. Az alperes nem akkor szerzett tudomást a kárról, amikor a csökkentett összegű szakértői díj a számlájára megérkezett, hanem a díjcsökkentésre vonatkozó jogerős határozatból. A 60 napos határidő szempontjából egyébként nem a kártérítési határozat 2021. január 25-i meghozatalának, hanem a március 30-i írásba foglalásnak volt jelentősége, figyelemmel az írásbeliség követelményére. A felperes rámutatott, hogy a kárról történő tudomásszerzés és a kár bekövetkezése nem azonos jogi fogalmak, az elsőfokú bíróság ezt is helytállóan értékelte az ítéletében.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[20] Az alperes fellebbezése alapos.

[21] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban téves következtetésekre jutott a kártérítési határozat elkésettségét illetően és ez kihatott az érdemi határozat jogszerűségére.

[22] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. §-a alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

[23] Az igazságügyi alkalmazott kártérítési felelősségét illetően az Iasz. 77. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az igazságügyi alkalmazott a szolgálati viszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével a munkáltatónak okozott kárért anyagi felelősséggel tartozik. A (2) bekezdés szerint a vétkességet, a kár bekövetkeztét, mértékét és az okozati összefüggést a munkáltatónak kell bizonyítania. Az előbbiek szerint tehát a kártérítési felelősség fennállásának feltétele a kár bekövetkezése, a kár bekövetkezéséig felelősség sem állapítható meg.

[24] A Kerületi Bíróság szakértői munkadíjat csökkentő 7.P.XXI.21.172/2017/71. számú végzését a Fővárosi Törvényszék 2020. november 6-án kelt 61.Pkf.633.351/2020/3. számú végzésével hagyta helyben. E határozat 2020. december 8-ai alperesi közlését azonban tévesen tekintette az elsőfokú bíróság a kárról való tudomásszerzés időpontjának az Iasz 82.§ (1) bekezdése alkalmazásakor.

[25] Az alperes alappal hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a kártérítési határozat meghozatalára megállapított 60 napos határidő nem ettől az időponttól számítandó. Ekkor ugyanis az alperes nem a kárról, csupán a felperesnek az igazságügyi szolgálati viszonyából eredő kötelezettsége vétkes megszegéséről, azaz a károkozó magatartásról szerzett tudomást. Az alperes kára a csökkentett szakértői munkadíj 2021. január 25-i kifizetésekor következett be, így a kárról való tudomásszerzés sem történhetett korábban.

[26] A másodfokú bíróság jelen ügyben alkalmazhatónak találta az EBH2006.1425 számú elvi határozatban foglaltakat, melyben a Kúria az adóhatóság jogsértő határozata kapcsán megfizetett adótartozás esetében kifejtette, hogy a károsodás nem a jogerős (adóhatósági) határozat meghozatalakor következett be, hanem amikor a károsult az adótartozást legalább részben megfizette. Károsodás hiányában az ügyvezetővel szemben nem tudott kártérítési igényt érvényesíteni a gazdálkodó szervezet. Jelen perre vonatkoztatva ez azt jelentette, hogy a szakértői díj csökkentésére vonatkozó jogerős bírósági határozattal még nem következett be az alperes kára. Az alperes tehát a károkozó magatartásról valóban

tudomást szerzett, de a konkrét kárról, annak bekövetkezése előtt nyilvánvalóan nem lehetett tudomása.

[27] Az Iasz. 82.§ (1) bekezdése helyes értelmezése szerint a munkáltató nem a várható károsodásáról, hanem a vagyonában bekövetkezett csökkenésről, vagyis a már bekövetkezett kárról történő tudomásszerzését követő 60 napon belül köteles meghozni a kártérítési határozatát. Ez az értelmezés áll összhangban az alperes fellebbezésében is hivatkozott Iasz. 77.§ (2) bekezdésében foglaltakkal. Nem állhatott ugyanis a jogalkotó szándékában olyan módon rendelkezni a kártérítési igény érvényesítéséről, hogy a munkáltató számára lényegében lehetlenné tegye az eredményes bizonyítás lehetőségét a kár bekövetkezése hiányában, illetve a tudomásszerzés ilyen értelmezésével a 60 napos határidőt – a kárról történő tudomásszerzés károsodás bekövetkezése előtti bekövetkezésével - bizonytalan időtartamra rövidítse.

[28] Az alperes kára 2020. január 25-én a szakértői díj csökkentett összegének fizetésekor keletkezett, a kárra vonatkozó tudomásszerzése pedig megegyezett ezzel az időponttal. Az alperes ehhez képest 2021. március 26-án, azaz 60 napon belül meghozta a kártérítési határozatát. Tévesen hivatkozott a felperes az írásba foglalás eltérő időpontja jelentőségére a fellebbezési ellenkérelmében. Az elsőfokú bíróság ítéletében a határozat meghozatalaként 2020. március 26. napját jelölte meg, mely megállapítást fellebbezéssel egyik fél sem vitatta, ezért az a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A kártérítési tanács március 26-án érdemben döntött, állást foglalt a kárigény érdemét illetően, a határozat későbbi írásba foglalásának ebből a szempontból nem volt jelentősége.

[29] Az alperes alappal hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítési határozat érdemét illetően nem foglalt állást, nem állapított meg tényeket, illetve bizonyításra sem került sor. A Pp. 279.§-a megsértése okán, ezért nem volt mellőzhető az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 341.§ (1) bekezdésére figyelemmel a kereset teljes körű elbírálása érdekében.

[30] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 381.§-a alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[31] Az elsőfokú bíróság eltérő álláspontja miatt a felperes kártérítési felelősségét, a kereseti kérelem valamennyi hivatkozása alapján nem vizsgálta, ezért a megismételt eljárásban ezt pótolni kell. A Pp. 386.§ (3) bekezdése értelmében az elsőfokú eljárást az érdemi tárgyalási szaktól kell folytatni, mivel a felperes keresetében megjelölt jogellenességet megalapozó egyes hivatkozásokra az alperes előterjesztette érdemi ellenkérelmét, az okirati bizonyítékok rendelkezésre állnak.

Záró rendelkezések

[32] A másodfokú bíróság a felek másodfokú perköltségét a Pp. 82. §-a és a Pp. 386.§ (3) bekezdése alapján állapította meg arra figyelemmel, hogy az ügy érdemi elbírálására nem került sor. A perköltség megfizetése kérdésében az elsőfokú bíróságnak kell határoznia.

[33] A másodfokú bíróság a fellebbezési illeték összegét csupán megállapította az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) bekezdése és 46.§ (1) bekezdése alkalmazásával, annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell határoznia a Pp. 386.§ (3) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. március 24.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró